Др Милан Павић
адвокатска канцеларија "Павић", Београд

Контрола концентрација предузећа

Резиме

У свом чланку аутор анализира институт контроле концентрације предузећа који представља новину у домаћем правном систему. Аутор је излагао само о појединим аспектима наведеног института – случајеви у којима се спроводи контрола концентрације прописани Законом о заштити конкуренције, поступак, документација која се мора доставити, правна природа поступка контроле, као и правни статус Комисије за заштиту конкуренције. Аутор закључује да су донета решења у сагласности са прописима Европске уније и њених држава чланица, али ће она имати практичну вредност једино у случају њихове стриктне имплементације и примене у пракси.

Кључне речи: *концентрација, монополи, поступак контроле, Комисија за заштиту конкуренције.*

1. Уводне напомене

Доношењем Закона о заштити конкуренције[1)] домаће право се уврстило у ред модерних законодавстава, која санкционишу различите видове повреде слободне конкуренције и нарушавања слободне утакмице на тржишту, укључујући и оне

1. Објављен у "Службеном гласнику РС" 79/2005 од 16.09.2005. године; ступио на снагу 24.09.2005. године.

који настају концентрацијом привредних друштава.[2] Закон регулише[3] да концентрација предузећа настаје у случају: а) статусних промена у смислу компанијског права;[4] б) стицања непосредне или посредне контроле једног или више предузећа над другим предузећем на тржишту или његовом делу; ц) заједничког оснивања и контролисања новог предузећа од стране најмање два независна предузећа. Под контролом се подразумева могућност одлучујућег утицаја на пословање једног предузећа засновано на статусном или облигационо-правном основу (власништво или право коришћења целокупне или дела имовине, односно уговорном основу остваривања контроле). Као што се може приметити домаћи пропис је готово дословно имплементирао одредбу члана 3. Правила Савета Европске уније, које се базира на немачком поимању повезивања привредних субјеката. Истовремено, Закон таксативно набраја случајеве у којима се не сматра да је дошло до концентрације на тржишту, тако да се на њих не примењују правила контроле концентрације.[5] Такође, ни све концентрације предузећа не потпадају под правила о контроли, већ само она код којих је: а) заједнички укупан годишњи приход свих учесника концентрације остварен на тржишту Републике Србије у претходној обрачунској години већи од 10 милиона евра или б) заједнички укупан годишњи приход остварен на светском тржишту већи од 50 милиона евра, уз додатни услов да најмање један од учесника концентрације мора да буде регистрован на територији Републике Србије.[6]

2. В. Правило Савета Европске уније о контроли концентрација између предузећа број 4064/89 од 21.12.1989. године, објављено у "*Official Journal of the European Communities*" No. L 395 од 30.12.1989. године, са изменама и допунама број 1310/97 од 30.06.1997. године, објављене у "*Official Journal of the European Communites*" No. L 180 од 09.07.1997. године. У британском праву основни правни извор је Закон о конкуренцији (*Competition Act* из 1998. године), којим се мењају и допуњују дотадашњи правни извори: Закон о монополима и фузијама (*Monopolies and Mergers Act*) из 1965. године и Закон о поштеној трговини (*Fair Trading Act*) из 1973. године; у немачком праву је Антимонополски закон из 1957. године, са изменама и допунама од 1973. године, 1980., године, 1989. године и 1998. године; о овим изворима в. детаљније Д. Марковић-Бајаловић, Тржишна моћ предузећа и антимонополско право, Београд, 2000., стр. 277.-303.
3. Члан 21.
4. Према одредби члана 378. став 1. Закона о привредним друштвима (објављен у "Службеном гласнику РС" 125/04 под статусном променом се подразумева спајање, подела и одвајање, док је установа преузимања (*take-over*) регулисана одредбама чланова 67-83. Закона о тржишту хартија од вредности (објављен у "Службеном листу СРЈ" 65/02 и "Службеном гласнику РС" 57/03,55/04 и 45/05), као и Правилника о садржини и форми понуде за преузимање акција (објављен у "Службеном гласнику РС" 102/03, 25/04, 103/04 и 123/04).
5. Одредба члана 22. Закона прописује да се неће сматрати да је дошло до концентрације учесника на тржишту ако: а) банкарска или друга финансијска организација привремено стекне акције или уделе ради даље продаје, под условом да их прода најкасније у року од 12 месеци од дана стицања и да их не користи право гласа по основу њих; б) стечајни управник стекне контролу над учесником на тржишту; ц) заједничко улагање има за циљ координацију тржишних активности између два или више учесника на тржишту који задржавају своју правну независност. Веома слично регулише и став 5. члана 3. Правила Европске уније.

Међутим, мишљења смо да домаћи законодавац приликом навођења случајева концентрације није водио рачуна о специфичности тренутка у коме се налазе наши привредни субјекти. Наиме, за разлику од правних система високо развијених држава, стицање непосредне или посредне контроле над правним субјектом, по домаћем праву се може остварити и путем стицања капитала у поступку приватизације.[7)] Имајућу у виду да нам предстоји приватизација енергетског сектора (енергетика и нафтна индустрија), који и иначе у овом тренутку има монопол на нашем тржишту, као и система телекомуникација и других великих система (национални авио-превозилац, железница итд.), за која ће сигурно бити заинтересована велика иностранa предузећа, поставља се оправдано питање да ли ће прописи о концентрацији значајно успорити ове процесе. Наиме, према садашњем стању законодавства у овој области, не би се могла окончати ниједна трансакција уколико се претходно не добије одговарајуће одобрење о спровођењу концетрације од стране надлежног органа.[8)] Могуће је и претпоставити да би орган надлежан за издавање одобрења могао донети и негативно решење, у којем случају би се тендер за приватизацију морао чак и поништити, а приватизациони саветник, заједно са Агенцијом за приватизацију сачинити нову приватизациону стратегију! Требало је направити посебна правила за одобравање концентрација које се одвијају у поступку приватизације, да се не би дошло у ситуацију да Влада уредбама или на

6. Члан 23. став 2. Закона. Према Правилу Европске уније (члан 1.) поступак контроле концентрације се спроводи у следећим случајевима: а) уколико заједнички приход свих учесника концентрације премашује износ од 2,5 милијарде евра, б) ако у свакој од најмање три државечланице приход свих учесника премашује износ од 100 милиона евра; ц) уколико у свакој од најмање три државе-чланице појединачни приход од најмање два учесника у концентрацији премашује износ од 25 милиона евра; д) уколико укупни приход у оквиру Европске уније од најмање два предузећа која учествују у концентрацији премашује износ од 100 милиона евра, осим ако односни учесник концентрације остварује више од две трећине својих прихода у оквиру исте државе-чланице. Према немачком праву (члан 35. Закона против ограничавања конкуренције) прописује да ће се правило о контроли концентрација примењивати на све концентрације чији учесници имају приход на светском тржишту већи од милијарде марака (односно око пола милијаде евра), или уколико најмање један од учесника има годишњи приход на унутрашњем тржишту већи од 50 милиона марака (односно 25 милиона евра). У британском праву, лимит контроле концентрације је постављен двојако: на основу величине тржишног удела који припада учесницима у концентрацији – најмање 25%, као и на основу вредности трансакције – 70 милиона фунти бруто имовине учесника у концентрацији.

7. В. Закон о приватизацији (објављен у "Службеном гласнику РС" 38/01, 18/03 и 45/05), Уредбе о продаји капитала и имовине јавним тендером (објављена у "Службеном гласнику РС" 45/01, 59/03, 110/03 и 52/05), Уредбу о продаји капитала и имовине јавном аукцијом (објављена у "Службеном гласнику РС" 52/05), Закон о акцијском фонду (објављен у "Службеном гласнику РС" 38/01 и 45/05), итд.

8. То би практично значило да би се након окончања преговора између тендерске комисије, односно комисије за преговоре, уколико би се на тендеру појавио само један понуђач, и стратешког партнера, пре закључења уговора, морао окончати поступак одбравања концентрације, који може трајати до четири месеца.

други начин каналише ове поступке. Тиме би се спречила арбитрерност и учврстила владавина права и примене закона.

2. Поступак одобравања концентрације

Поступак одобравања концентрације је регулисан одредбама Закона, као и Уредбом о садржини и начину подношења захтева за издавање и одобрења за спровођење концентрације.[9)]

Поступак се покреће захтевом Комисији за заштиту конкуренцији у року од седам дана од дана потписивања одговарајућег споразума, односно од дана објављивања јавног позива, односно понуде или од дана стицања контроле. Захтев се може поднети и када учесници предстојеће концентрације покажу озбиљну намеру за закључење уговора, потписивањем писма о намерама или када објаве намеру да учине понуду за куповину акција.[10)]

Захтев подноси учесник у трансакцији који стиче контролу уколико у поступку концентрације стиче контролу над целим или деловима другог учесника, а у свим осталим случајевима учесници концентрације подносе заједнички захтев.[11)] Захтев се саставља на српском језику и подоси у једном примерку,[12)] на папиру формата А4 и у електронској верзији.[13)]

Уредба веома детаљно регулише садржај захтева, као и списак документације која се прилаже.[14)] Веома велики број документације које се мора поднети уз захтев треба да помогне Комисији да донесе ваљану одлуку, по претходно извршеној свеобухватној анализи предстојеће концентрације, а посебно у погледу могућег нарушавања конкуренције на тржишту. Иначе, подаци из захтева који се односе на називе учесника на тржишту, кратак опис концентрације и привредни сектор у оквиру кога се врши концентрација објављују у службеном гласилу Републике Србије, односно државне заједнице, уколико је предстојећа концентрација од значаја за заједничко тржиште.[15)]

С друге стране, законодавац је дао и могућност да Комисија покреће поступак и *ex officio* дајући овлашћења њеној Стручној служби да спроведе поступак, уколико дође до сазнања које основано указује да је извршена радња којом се врши повреда слободне конкуренције или, ако странка учини вероватним да нема довољно новчаних средстава за покретање и вођење поступка, односно да је је вођење поступка потребно ради заштите њеног идентитета.[16)]

У поступку пред Комисијом се примењују сходно одредбе Закона о општем управном поступку.[17)]

9. Објављена у "Службеном гласнику РС" 94/05.
10. Истоветно решење је и према члану 4. став 1. Правила Европске уније.
11. Исто и члан 4. став 2. Правила Европске уније.
12. Члан 5. став 1. Уредбе.
13. Члан 4. став 1. Уредбе.

Одлучујући по захтеву Комисија може да: а) одбаци захтев, ако предстојећа концентрација не подпада под контролу њене допуштености, б) обуставити поступак, уколико подносилац захтева одустане од захтева, ц) одобри концентрацију, ако утврди да иста не доводи до битног спречавања, ограничавања или нарушавања конкуренције, стварањем, односно јачањем доминантног положаја на тр-

14. Члан 2. Уредбе регулише да захтев треба да садржи: а) назив, седиште и предмет пословања подносиоца захтева, односно извод из одговарајућег регистра у којем су регистровани наведени подаци; б) назив, седиште и предмет пословања свих учесника у концентрацији, односно изводе из регистра у којима су регистровани ови подаци; ц) подаци о овлашћеном представнику подносиоца захтева (име, адреса, број телефона и телефакса, e-mail адреса); д) детаљан опис облика концентрације; е) копију односног акта којим се спроводи концентрација; ф) детаљне финансијске извештаје за три претходне године које претходе години у којој се спроводи концентрација; г) укупан годишњи приход сваког од учесника у концентрацији за последње три године које претходе концентрацији; х) податке о броју запослених код сваког од учесника у концентрацији за три године које претходе концентрацији; и) листу највећих пет добављача релевантног производа сваког од учесника у концентрацији, укључујући вредност набавке за три године које претходе години у којој се спроводи концентрација; ј) листу највећих пет купаца релевантног производа сваког од учесника у концентрацији, укључујући вредност набавке за три године које претходе години у којој се спроводи концентрација; к) податке о вредности и обиму производње и продаје производа или пружању услуга на релевантном тржишту, за три године које претходе години у којој се спроводи концентрација; л) процену релевантног тржишта на којем делују учесници концентрације и учесници на тржишту под њиховом контролом, пре и после спровођења концентрације; љ) списак и процену тржишних удела на релативном тржишту главних тржишних конкурената учесника концентрације; м) анализе, студије, приказе или друге извештаје припремљене за потребе учесника у концентрацији; н) графички приказ организационе структуре учесника у концентрацији и повезаних друштава; њ) структуру власништва над акцијама или уделима у учеснику на тржишту над којим се стиче контрола; о) списак других учесника на тржишту у којима учесници у концентрацији појединачно или заједно имају 10% или више удела у основном капиталу, односно 10% или више акција са правом гласа; п) списак свих учесника на тржишту у којима су чланови управних или надзорних одбора тих учесника на тржишту; р) одлуке других институција овлашћених за оцену концентрације којима је поднет захтев за оцену, односно доказ да је такав захтев поднет; с) детаљан опис организације мреже дистрибуције и малопродаје производа и/или услуга на релевантном тржишту; ш) опис извршених или намераваних истраживања и улагања у развој учесника концентрације; т) опис и детаљно образложење разлога за спровођење концентрације; у) опис и детаљно образложење очекиваних погодности које ће настати спровођењем концентрације са становишта интереса потрошача, као нпр. снижавање цена производа и/или услуга, повећање квалитета производа и/или услуга, увођење иновација, повећање и проширивање могућности избора производа и/или услуга за потрошача; в) друге податке и прилоге за које подносилац захтева сматра да би могли бити од значаја за оцену намераване концентрације.
15. Члан 26. Закона. Међутим, ако подносилац захтева за одређени податак садржан у захтеву назначи да представља пословну тајну, односно државну, војну или службену тајну, он се не може објављивати, као ни саопштавати трећем лицу, осим по прибављању писмене сагласност лица на које се тај податак односи (члан 6. Уредбе, у вези са чланом 55. Закона). Исто и члан 4. став 3. Правила Европске уније.
16. Члан 56. Закона.
17. Члан 52. Закона.

жишту; д) условно одобри концентрацију, уз прописивање додатних услова и обавеза које учесници у концентрацији морају у остављеном року (роковима) да изврше пре или након спровођења концентрације; е) одбије захтев за издавање одобрења концентрације, ако утврди да би се њоме битно спречавала, ограничавала или нарушавала концентрација.[18)]

Законом је дата могућност да Комисија може, на образложени захтев учесника концентрација, привремено одобрити спровођење поступка концентрације и пре доношења коначног решења, узимајући у обзир нарочито последице прекида спровођења концентрације на учеснике и трећа лица, као и степен вероватноће повреде конкуренције предстојећом концентрацијом.[19)]

Комисија има право да укине своје решење ако учесници у концентрацији не испуне додатни услов или обавезу у случају условно одобрене концентрације, односно да поништи решење којом се концентрација одобрава или условно одобрава, ако је решење донето на основу нетачних или неистинито приказаних чињеница, односно да измени решење уколико учесници у концентрацији не могу да испуне неки од услова утврђених у решењу којим се концентрација условно одобрава, а услед наступања дејства више силе.[20)]

Комисија може донети решење поводом захтева за одобрење концентрације у скраћеном поступку или у тзв. "испитном поступку". Решење ће бити донето у скраћеном поступку уколико у поступку покренутом по захтеву за издавање одобрења за концентрацију, на основу поднетих доказа и других чињеница познатих Комисији, може се основано претпоставити да предстојећа концентрација не доводи до битног ограничавања или нарушавања конкуренције.[21)] У свим другим случајевима овлашћено лице у Комисији мора спровести испитни поступак у коме се прибављају све релевантне исправе, врши увиђај и друге радње потребне да се правилно утврди чињенично стање, узимају се изјаве од учесника у концентрацији, вештака, као и од других лица која могу располагати посебним подацима у вези са околностима поступка.[22)] Комисија има законско овлашћење да од надлежног државног органа затражи издавање налога за преглед пословних просторија учесника у концентрацији за привремено одузимање исправа и предемета, који могу бити од значаја за утврђивање материјалне истине.[23)]

Комисија доноси своју одлуку о облику решења,[24)] које је коначно. То значи да незадољни предлагач против решења не може подносити жалбу, већ поднети тужбу Врховном суду Републике Србије.[25)]

По доношењу позитивног решења, учесници концентрације могу да се упишу у одговарајућем регистру код Агенције за привредне регистре,[26)] да би након уписа концентрација почела да производи правно дејство.

18. Члан 27. став 1. Закона.
19. Члан 27. став 3. Закона.
20. Члан 29. Закона. Исто и члан 8. став 5. Правила Европске уније.
21. Члан 60. став 1. тачка 3) Закона.
22. Члан 61. Закона.

Законом су прописане веома оштре казне за непоштовање његових императивних одредби. Наиме, казниће се учесник концентрације новчаном казном у висини од 1 до 10% од укупног годишњег прихода у претходној години уколико спроведе концентрацију пре њеног одобрења или, спроведе концентрацију за коју је издато одобрење на основу нетачних података или неистинито приказаних чињеница, а одговорно лице у висини од 1% до 10% од укупног годишњег прихода рачунатог према Закону о порезу на доходак грађана Републике Србије.[27)]

23. Члан 62. Закона. Правило Европске уније веома слично регулише поступак. Наиме, Правило разликује фазу тзв. "претходног испитивања", односно фазу тзв. "потпуног испитивања". Комисија по пријему потпуног обавештења од стране учесника концентрације приступа њеном претходном испитивању без одлагања. Као резулат преходног испитивања могуће је да Комисија донесе три одлуке: а) одлуку да предметна концентрација није обухваћена Правилом; б) уколико утврди да је предметна концентрација обухваћена Правилом, али да по њеној оцени не изазива озбиљну сумњу у погледу компатибилности са тржиштем уније, биће донета одлука о њеној допуштености и, ц) уколико утврди да предметна концентрација подлеже Правилу и да изазива озбиљу сумњу у погледу њене компатибилности са слободном конкуренцијом на тржишту уније донеће се одлука о почетку потпуног испитивања. У сва три случаја одговарајућа одлука Комисије се доставља без одлагања заинтересованим странама и надлежним државним органима држава-чланица. Рок за доношење одлука којом се утврђује да концентрецијa не подлеже Правилу, односно да концентрација *prima facie* не изазива сумњу у погледу њене компатибилности са слободном конкуренцијом на тржишту уније износи месец дана, при чему се тај рок изузетно може продужити на шест недеља од дана пријема потпуног обавештења, уколико се Комисија приликом доношења одлуке одлучи да релевантне информације прикупља и од државних органа држава-чланица. Поступак потпуног испитивања траје до четири месеца. Комисија се приликом доношења одлука базира на чињеницама која су доставила предузећа у обавештењу, али она може захтевати и додатна објашњења и информације не само од предузећа која учествују у концентрацији већ и од надлежних органа држава-чланица уније, па и од других заинтересованих лица, предузећа и њихових удружења. Свака држава-чланица је обавезне да у року од три недеље рачунајући од дана пријема обавештења (нофитикације) мора информисати Комисију о томе да ли предстојећа концентрација ствара или прети да створи доминантну позицију тих предузећа на њеном тржишту и тако изазвати ометање ефективне конкуренције. Комисија има право да прикупља све релевантне чињенице и путем истраге било преко државних органа држава-чланица, било преко својих службеника. Тако, Комисија има право да у предузећима која учествују у поступку концентрације: а) испитује пословне књиге и другу пословну документацију, б) да захтева копије или екстракте из пословних књига и друге пословне документације, ц) да врши усмена испитивања на лицу места, д) да улази у пословне просторије, непокретности и транспортна средства. Уколико овлашћена лица Комисије не могу да обављају послове истраге услед несарадње или отпора, Комисија ће се званчиним путем обратити органима државе-чланице за пружање одговарајуће асистенције и помоћи.
24. Члан 52. став 2. Закона.
25. В. члан 22. Закона о управним споровима (објављен у "Службеном листу СРЈ" 46/96).
26. Члан 30. Закона.
27. Објављен у "Службеном гласнику РС" 24/01, 80/02, 135/04.

3. Правни статус Комисије за заштиту конкуренције

Законодавац је предвидео, по угледу на упоредно-правна решења, да је Комисија за заштиту конкуренције посебно, самостално и независно правно лице, која врши јавна овлашћења у складу са Законом датим овлашћењима, која за свој рад одговара једино Народној скупштини.[28)] Комисија има управна, квази легислативна и саветодавна овлашћења.[29)]

Органи Комисије су Савет Комисије и Стручна служба. Савет Комисије доноси одлуке и друге акте о питањима из њене надлежности. Председник Савета представља и заступа Комисију.[30)]

Законом су прописани строги услови за именовање и рад чланова Савета, као и разлози за њихово разрешење. На тај начин се желело да ово тело Комисије поступа стручно и непристрасно. Савет броји пет чланова које бира Народна скупштина из реда угледних стручњака из области права или економије, који располажу потребним знањем из области заштите конкуренције.[31)] Мандат чланова Савета траје пет година осим код првог избора његових чланова. Једно лице може највише два пута узастопно бирано за члана.[32)] Чланови Савета су по свом статусу функционери у смислу Закона о спречавању сукоба интереса при вршењу јавних функција Републике Србије.[33)] За свој рад имају право на новчану накнаду, која се

28. В. чланове 31. и 32. Закона. У САД контрола концентрације је у надлежности Савезне трговинске комисије, у Великој Британији Комисије за монополе и фузије, у Немачкој Савезног уреда за картеле, у Европској унији Комисије; в. детаљније Д. Марковић-Бајаловић, наведено дело, стр. 41-2, 49-50, 54-55 и 61.
29. Према члану 35. Закона надлежност Комисије је: 1) решавање о правима и обавезама учесника на тржишту, 2) учествовање у изради прописа из области заштите конкуренције, 3) предлагање Влади доношења прописа за спровођење Закона из области заштите конкуренције, 4) праћење и анализирање услова конкуренције на појединачним тржиштима и у појединачним секторима, 5) давање мишљења на предлоге прописа, као и на примену донетих прописа, 6) прикупљање информација о заштити конкуренције у другим државама и остваривање међународне сарадње у области заштите конкуренције, 7) предузимање активности на развијању свести о потреби заштите конкуренције, 8) вођење евиденције о пријављеним споразумима, о учесницима који имају доминантан положај, као и о концентрацијама, 9) организовање, предузимање и контролисање спровођење мера којима се обезбеђује заштита конкуренције.
30. Члан 33. Закона.
31. Према члану 36. Закона овлашћени предлагачи су: Удружење правника Србије, Научно друштво економиста Србије, Адвокатска комора Србије, Привредна комора Србије и Влада Републике Србије, на предлог министарства надлежног за послове трговине. Сваки од овлашћених предлагача подноси Скупштини предлог са најмање два кандидата, од којих Скупштина по једног кандидата из сваког од важећих предлога.
32. Члан 40. Закона. Код првог избора чланова Савета два члана се бирају на период од три године, два члана на период од четири, а један на пуни мандат.
33. Објављен у "Службеном гласнику РС" 43/04, који у свом првом члану јасно наводи да је "функционердужан да јавну функцију врши тако да јавни интерес не подреди приватном, нити међу њима изазове сукоб".

утврђује Статутом у висини плате председника, односно судија Врховног суда Србије.[34)]

Стручна служба обавља стручне послове из надлежности Комисије, којом руководи директор. Директор мора бити лице са високом стручне спреме правне или економске струке, са потребним знањима из области заштите конкуренције.[35)] За свој рад је одговоран Савету Комисије.

Интенција законодавца у погледу моделирања Комисије као независног органа, а не као дела државне управе, огледа се и код моделирања правног положаја запослених, као и њеног финансирања. Тако, на права, обавезе и одговорности запослених примењују одредбе Закона о раду,[36)] а не одредбе Закона о радним односима у државним органима.[37)] С друге стране, предвиђено је да се финансирање Комисије врши путем накнада који се плаћају у складу са тарифом,[38)] донација (осим оних које исплаћују учесници на тржишту на које се примењује пропис о заштити конкуренције), прихода од продаје својих издања, као и из других извора.

Концепт Комисије је моделиран по узору на решења из упоредних правних система, али ће њена реализација у пракси зависити у првом реду од снаге државних органа да се изборе у односу на интересне групе монополиста у различитим областима нашег економског и политичког живота.[39)]

Milan Pavić, PhD
Attorney at Law, Law Office Pavic, Belgrade

CONTROLLING OF COMPANIES' CONCENTRATION

Summary

In this paper the author analyzes the controlling of companies' concentration. The paper presents comparative legal and domestic legal regulations in this field. The author underlines some of important issues regarding the subject – conditions for applying the controlling prescribed by the Law on protection of competition, the controlling procedure, necessary documentation which must be presented, legal nature of the procedure, as well as the legal status of Commission on protection of competition etc.

34. Члан 48. Закона.
35. Члан 34. Закона.
36. Објављен у "Службеном гласнику РС" 24/05 и 61/05.
37. Објављен у "Службеном гласнику РС" 48/91, 66/91 и 39/02.
38. Тарифа још увек није донета, јер према одредби члана 50. став 4. Закона, њу утврђује Савет, уз сагласност Владе.
39. Притисци на рад и афере у односу на поједине одлуке регулаторних тела (нпр. Комисије за хартије од вредности, Агенције за телекомуникације итд.), као и чињеница да поједина од њих још увек нису формирана (Радиодифузна агенција) указују да пут примене правних института коју нашу земљу приближавају заједници тржишне економије не тече праволинијски и без застоја и запрека.

The author emphasises that the domestic rules are in accordance with the rules passed by the European Union and its member-states, but the Commission on protection of competition has not been established yet. The implementation of the passed legal regulations will be depend on practise of the named organ and its strength to became (and remain) the independent body.

***Keywords**: companies' concentration, monopolies, controlling procedure, Commission on protection of competition.*